

จะเห็นได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง participle ในรูปแบบต่าง ๆ จะช่วยในการตีความความหมายที่แสดงผ่านโครงสร้างเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม ไวยากรณ์จึงไม่ได้เป็นเพียงระเบียบหรือหลักการร้อยเรียงคำในภาษา หากแต่ยังเป็นสิ่งที่กำหนดความหมาย และถ่ายทอดความหมายในขณะเดียวกัน ในบทถัดไปจะกล่าวถึงการแปลกรรมวาจก ซึ่งเป็นรูปแบบไวยากรณ์ที่พบบ่อยเช่นกันในตำราทฤษฎีธุรกิจ

บทที่ 4

การแปลกรรมวาจก (Translation of Passive Voice)

โครงสร้างประโยคโดยทั่วไปแบ่งกว้างๆ ได้ 2 ประเภท ด้วยการพิจารณาจาก (voice) หรือรูปกริยาของประโยค ว่าประธานในประโยค (subject) เป็นผู้กระทำหรือเป็นผู้ถูกกระทำ

ประเภทแรก คือ โครงสร้างกรรตุวาจก (active voice) มีประธานเป็นผู้กระทำ โดยวางประธานไว้หน้าคำกริยา เช่น

The company provides support to internal customers through several types of courtesy services.

The company เป็นผู้กระทำและเป็นประธานของประโยค provides เป็นกริยา

ประเภทที่สอง คือ โครงสร้างกรรมวาจก (passive voice) ใช้เพื่อเน้นความสำคัญของบุคคลหรือสิ่งที่ถูกกระทำ โดยวางไว้เป็นประธานของประโยค แล้วตามด้วย verb to be และ past participle (กริยาช่องที่ 3) เช่น

Any purchase can be returned if accompanied by the original receipt.

Any purchase เป็นสิ่งที่ถูกกระทำและเป็นประธานของประโยค can be เป็นส่วนหนึ่งของ verb to be returned เป็น past participle

อังคณา ทองพูน พิศนศร (2555) กล่าวว่า ด้วยบทเชิงธุรกิจมักใช้โครงสร้างกรรมวาจก เพราะไม่เน้นผู้กระทำ แต่เน้นสิ่งที่ถูกกระทำหรือกิจกรรมที่ทำเพื่อสื่อสารข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ทิทา เทพอักษรพงศ์ (2544) มีความเห็นว่า โครงสร้างกรรมวาจกช่วยให้ภาษามีความเป็นทางการ หลีกเลี่ยงการแสดงความรู้สึกส่วนตัว แสดงถึงความเป็นมืออาชีพด้วยการยึดงานเป็นหลัก มากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความนิยมในการใช้โครงสร้างกรรมวาจกแตกต่างกัน เสาวคนธ์ คุณวุฒิ (2554) กล่าวว่า ภาษาอังกฤษใช้ประโยคกรรมวาจกมากกว่าภาษาไทย ส่วนภาษาไทยนิยมใช้ประโยคกรรตุวาจก (active voice) เสียมากกว่า เพราะประโยคกรรมวาจกส่วนใหญ่ในภาษาไทยสื่อความหมายไม่ใคร่จะตึงนัก มักปรากฏร่วมกับคำว่า “ถูก” หรือ “โดน” ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในความหมายเชิงลบ โดย “ถูก” จะใช้ในภาษาเขียน ส่วน “โดน” จะใช้ในภาษาพูด และเนื่องจากภาษาเชิงธุรกิจมีการใช้รูปแบบภาษาเขียน จึงใช้คำว่า “ถูก” มากกว่าคำว่า “โดน” ส่วนคำว่า “ได้รับ” จะใช้ในความหมายเชิงบวก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประโยคกรรมวาจกที่ใช้คำว่า “ถูก” ในความหมายเชิงลบ

1) ในช่วงที่มีการระบาดของโรคอย่างรุนแรง สถานประกอบการหลายแห่งถูกสั่งปิดกิจการชั่วคราว

2) บ่อยครั้งที่นายจ้างถูกฟ้องเรียกค่าเสียหายจากลูกจ้าง

3) ผู้ถือหุ้นบริษัทก่อสร้างที่ล้มละลายถูกฟ้องล้มละลาย

4) บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบกิจการธุรกิจ

5) เจ้าของบริษัทที่ล้มละลายถูกยึดทรัพย์เพื่อนำมาขายทอดตลาด

ประโยคกรรมวาจกที่ใช้คำว่า “ได้รับ” ในความหมายเชิงบวก

1) หน่วยงานเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ

2) ในปีที่ผ่านมา บริษัทได้รับรางวัลจากสถาบันต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3) ในช่วงสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ พนักงานหลายล้านคนได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานประกันสังคม

4) บริษัทได้รับเกียรติให้เป็นผู้จัดการประชุมเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐวิสาหกิจชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5) ลูกจ้างในโรงงานมีสิทธิ์ได้รับค่ารักษาพยาบาลจากกองทุนเงินทดแทน

อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่าประโยคภาษาไทยที่มีคำว่า “ถูก” จะสื่อความหมายเชิงลบ และ “ได้รับ” จะสื่อความหมายเชิงบวกเสมอไป “ถูก” และ “ได้รับ” ยังใช้ได้ในความหมายกลาง ๆ เช่น “จริยธรรมทางธุรกิจ ถูกใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินใจว่าธุรกิจได้ดำเนินการอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่” และ “ระบบนี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อลดต้นทุนในการทำธุรกิจ” นอกจากนี้ “ถูก” อาจใช้เพื่อสื่อความหมายเชิงบวก เช่น “นโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้าในอดีต ทำให้ไทยเคยถูกขนานนามว่าเป็นเสือตัวที่ 5 แห่งเอเชีย” ส่วน “ได้รับ” อาจใช้ในความหมายเชิงลบได้เช่นกัน เช่น “พนักงานบริษัทที่ทำผิดฐานฉ้อโกงได้รับโทษจำคุกสองปี”

เมื่อแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผู้แปลอาจประสบปัญหาในการเลือกใช้โครงสร้างประโยค ว่าต้องคงรูปแบบประโยคให้เป็นกรรมวาจกตามต้นฉบับหรือไม่ หรือควรให้อยู่ในโครงสร้างกรตุจก เพื่อให้สอดคล้องกับความนิยมในภาษาไทย สุพรรณิ ปันมณี (2555) เสนอวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย 4 วิธี ดังนี้

1. หากมีการระบุถึงผู้กระทำ อาจใช้โครงสร้างกรตุจกโดยยกผู้กระทำมาเป็นประธานของประโยค แต่มีข้อควรระวัง เพราะการแปลรูปแบบนี้จะเน้นความสำคัญที่ผู้กระทำ แทนที่จะเน้นผู้ถูกกระทำตามเจตนาเดิมของต้นฉบับ

2. ใช้ “ถูก” เพื่อแสดงความหมายเชิงลบ และ “ได้รับ” เพื่อแสดงความหมายเชิงบวก ส่วนความหมายกลาง ๆ ใช้ได้ทั้ง “ถูก” และ “ได้รับ” โดยพิจารณาตามความเหมาะสม

3. ใช้ “มีการ” ขึ้นต้นประโยค

4. ใช้โครงสร้างกรตุจก แต่มีความหมายเป็นกรรมวาจก

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นประโยคโครงสร้างกรรมวาจกในบริบทเชิงธุรกิจที่แปลเป็นภาษาไทย โดยเชื่อมโยงกับวิธีการแปลของสุพรรณิ ปันมณี ที่กล่าวมาข้างต้น

1. ยกผู้กระทำมาเป็นประธานของประโยค

ตัวอย่าง 1 *The contract was signed by both parties in the presence of the two witnesses.*

ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในสัญญาต่อหน้าพยานทั้งสองคน

ต้นฉบับเน้นความสำคัญที่สัญญา แต่ฉบับแปลเมื่อยกผู้กระทำมาเป็นประธาน ความสำคัญจะอยู่ที่ผู้ลงนามซึ่งเป็นผู้กระทำแทน

ตัวอย่าง 2 *Actual income and expenditures are generally compared by business owners for two main purposes: facilitating budget planning and ensuring that the latter do not exceed the former.*

โดยทั่วไปเจ้าของธุรกิจจะเป็นผู้เปรียบเทียบรายได้จริงและรายจ่ายที่เกิดขึ้น เพื่อช่วยในการวางแผนงบประมาณและช่วยให้มั่นใจได้ว่ารายจ่ายจะไม่เกินรายได้

เพื่อให้ภาษาแปลกระชับ จึงละการแปล “for two main purposes” แต่จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์เลย

ต้นฉบับใช้ “the former” สำหรับสิ่งที่กล่าวถึงเป็นลำดับแรก (actual income) และใช้ “the latter” สำหรับสิ่งที่กล่าวถึงเป็นลำดับที่สอง (expenditures) จึงแทนที่ “the former” และ “the latter” ด้วยสิ่งที่ถูกกล่าวถึงนั้น “the latter do not exceed the former” จึงแปลเป็น “รายจ่ายจะไม่เกินรายได้”

อย่างไรก็ตาม แม้มีการระบุผู้กระทำชัดเจน แต่อาจแปลโดยใช้โครงสร้างอื่น หากพิจารณาแล้วว่าผู้อ่านจะเข้าใจได้มากกว่า ดังเช่นใน ตัวอย่าง 3

ตัวอย่าง 3 *The shipments can be delayed by vehicle trouble or failed delivery attempts.*

การจัดส่งสินค้าอาจล่าช้าเนื่องจากปัญหาขนพาหนะขนส่งหรือส่งแล้วแต่ไม่มีผู้รับ

ต้นฉบับระบุถึงผู้กระทำ (ในที่นี้คือปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลของการกระทำ) คือ “vehicle trouble” และ “failed delivery attempts” หากแปลโดยใช้ส่วนนี้เป็นประธานของประโยค จะได้ว่า “ปัญหาขนพาหนะขนส่งหรือการส่งแล้วแต่ไม่มีผู้รับอาจทำให้การจัดส่งล่าช้าได้” ซึ่งสื่อความได้ แต่อาจแปลให้กระชับกว่าด้วยวิธีที่ 4 คือ แปลให้อยู่ในโครงสร้างกรรตุจาก แต่มีความหมายกรรมาจก (active structure with passive meaning) ในที่นี้จึงแปลเป็น “การจัดส่งสินค้าอาจล่าช้าเนื่องจากปัญหาขนพาหนะขนส่งหรือส่งแล้วแต่ไม่มีผู้รับ” แทน แม้โครงสร้างจะเป็นกรรตุจาก แต่ความหมายยังเป็นกรรมาจก เพราะการจัดส่งสินค้าไม่อาจทำให้ตัวเองล่าช้าได้ ต้องถูกทำให้ล่าช้า

“by” มักแปลว่า “โดย” แต่ในที่นี้แปลเป็น “เนื่องจาก” เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อความด้านหน้า ส่วน “can” เป็นกริยาช่วยสื่อถึงความน่าจะเป็น (probability) เพราะจากบริบทชี้ให้เห็นว่า ความล่าช้าจากการจัดส่งสินค้าเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ เป็นการพูดถึงความน่าจะเป็น จึงแปลด้วยคำว่า “อาจ”

“failed delivery attempts” หากแปลตามตัวอักษรจะได้ว่า “ความพยายามในการขนส่งล้มเหลว” กล่าวคือ พยายามส่งสินค้าไปยังที่อยู่จัดส่งแล้ว แต่ไม่มีผู้รับ จึงแปลเป็น “ส่งแล้วแต่ไม่มีผู้รับ”

2. ใช้ “ถูก” เพื่อแสดงความหมายเชิงลบ และ “ได้รับ” เพื่อแสดงความหมายเชิงบวก หรือใช้สองคำนี้เพื่อแสดงความหมายกลางๆ

ตัวอย่าง 1 *Your order may be cancelled due to stock availability.*

คำสั่งซื้อของคุณอาจถูกยกเลิก หากสินค้าไม่พร้อมจำหน่าย

ใช้ “ถูก” เพราะการยกเลิกคำสั่งซื้อเป็นความหมายเชิงลบ หรืออาจแปลด้วยวิธีที่ 3 “มีการ” เป็น “อาจมีการยกเลิกคำสั่งซื้อของคุณ หากสินค้าไม่พร้อมจำหน่าย”

“stock availability” หรือ “ความพร้อมของสินค้า” ซึ่งหมายถึง มีสินค้าพร้อมที่จะจำหน่าย ในการแปลจะพิจารณาจากบริบทเป็นหลัก เนื้อความด้านหน้ากล่าวถึงการยกเลิกคำสั่งซื้อ จึงแปล “stock availability” เป็น “สินค้าไม่พร้อมจำหน่าย” เพื่อให้สัมพันธ์กับความหมายด้านหน้า

ตัวอย่าง 2 *Last year, the company was given the excellence award for rigorously adhering to quality standards.*

ในปีที่ผ่านมา บริษัทได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ในฐานะองค์กรที่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพอย่างเคร่งครัด

ใช้ “ได้รับ” เพราะบริบทสื่อความหมายที่ดี หรืออาจแปลด้วย “มีการ” ได้เช่นกัน เป็น “ในปีที่ผ่านมา มีการให้รางวัลยอดเยี่ยมแก่บริษัท ในฐานะองค์กรที่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพอย่างเคร่งครัด”

ตัวอย่าง 3 *The personal income tax system has been revised to cover those in the large informal economy.*
ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถูกแก้ไข เพื่อให้ครอบคลุมการเก็บภาษีจากแรงงานนอกระบบ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้รับการแก้ไข เพื่อให้ครอบคลุมการเก็บภาษีจากแรงงานนอกระบบ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก

การแก้ไขระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สื่อความหมายกลาง ๆ จึงใช้ได้ทั้ง “ถูก” และ “ได้รับ” หรืออาจใช้วิธีที่ 3 “มีการ” เป็น “มีการแก้ไขระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ครอบคลุมการเก็บภาษีจากแรงงานนอกระบบ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก” หรืออาจขึ้นต้นประโยคด้วยกริยา เป็น “ได้แก้ไขระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ครอบคลุมการเก็บภาษีจากแรงงานนอกระบบ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก”

3. ใช้ “must” ขึ้นต้นประโยค

ตัวอย่าง 1 *The government regulations are regarded as impeding business operations while others perceived their necessities for preventing businesses from defrauding consumers and exploiting labour in pursuit of profit.*

มีการมองว่าข้อกำหนดของรัฐบาลขัดขวางการดำเนินงานทางธุรกิจ แต่หลายคนกลับมองว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น ในการช่วยป้องกันมิให้ธุรกิจต่าง ๆ แสวงหาผลกำไรด้วยการหลอกลวงผู้บริโภคและขูดรีดแรงงาน

อาจแปลเป็น “ข้อกำหนดของรัฐบาลถูกมองว่า...” เพราะแสดง
ความหมายในเชิงลบ

ตัวอย่าง 2 *Confidentiality and publicity restrictions are clearly articulated in the contract and both parties shall strictly comply with the obligations.*
มีการกล่าวถึงการรักษาความลับและข้อจำกัดเกี่ยวกับการโฆษณาเผยแพร่อย่างชัดเจนในสัญญา คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย
จักต้องปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัด

ความหมายหนึ่งของกริยาช่วย “shall” คือ “used to say that something certainly will or must happen, or that you are determined that something will happen” ซึ่งสอดคล้องกับบริบทข้างต้น จึงแปล “shall” เป็น “จัก”

ตัวอย่าง 3 *The products with the instructions necessary for proper and safe use must be delivered within the agreed period.*

ต้องมีการจัดส่งสินค้า พร้อมคำแนะนำในการใช้สินค้าอย่างเหมาะสมและปลอดภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

ขึ้นต้นประโยคด้วยการแปลคำกริยาช่วย “must” เป็น “ต้อง” หรืออาจตัด “มีการ” ทิ้ง แล้วแปลเป็น “ต้องจัดส่งสินค้า พร้อมคำแนะนำในการใช้สินค้าอย่างเหมาะสมและปลอดภัย ภายในระยะเวลาที่กำหนด”

ข้อสังเกต อาจแปลขึ้นต้นด้วยกริยาช่วย หากปรากฏกริยาช่วยในประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เช่น

A non-refundable down payment must be made to confirm a booking.

ต้อง (มีการ) จ่ายเงินมัดจำเพื่อยืนยันการจอง และเงินส่วนนี้ไม่อาจเรียกคืนได้

Banking systems should be strengthened to reduce the vulnerability to financial crises.

ควร (มีการ) พัฒนาระบบธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤติทางการเงิน

Visitors may be charged for admission to the national historical park.

อาจ (มีการ) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากนักท่องเที่ยวที่เข้าเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์แห่งชาติ

4. ใช้โครงสร้างรสนจาก เพื่อแสดงความหมายรสนจาก

ตัวอย่าง 1 This system has been designed to mitigate the risk in customer data breaches when performing a financial transaction.

ระบบนี้ออกแบบมาเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดการละเมิดข้อมูลของลูกค้าที่ทำธุรกรรมทางการเงิน

อาจแปลด้วย “ได้รับ” หรือ “มีการ” ได้ด้วยเช่นกัน เป็น “ระบบนี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดการละเมิดข้อมูลของลูกค้าที่ทำธุรกรรมทางการเงิน” หรือ “มีการออกแบบระบบนี้มาเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดการละเมิดข้อมูลของลูกค้าที่ทำธุรกรรมทางการเงิน”

ตัวอย่าง 2 The contract is essentially terminated if one or both parties does not fulfill their duties stipulated in it.

สัญญาจำเป็นต้องยุติ หากคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ระบุไว้

หรืออาจแปลเป็น “จำเป็นต้อง (มีการ) ยุติสัญญา หากคู่สัญญาหรือคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ระบุไว้”

ตัวอย่าง 3 Employees are entitled to professional development training provided that their employers are notified of the leave and given related proof (if any) 7 days in advance.

ลูกจ้างมีสิทธิเข้าร่วมการฝึกอบรมพัฒนาวิชาชีพ โดยต้องแจ้งให้นายจ้างรับทราบล่วงหน้าก่อนวันลาอย่างน้อย 7 วัน พร้อมแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

“are entitled” อาจแปลเป็น “ได้รับสิทธิ” เพราะเป็นความหมายเชิงบวก

“their employers are notified” จะไม่แปลว่า “นายจ้างถูกแจ้งให้รับทราบ” แต่จะแปลเป็น “แจ้งให้นายจ้างรับทราบ”

นอกจากวิธีการแปลทั้ง 4 วิธีของสุพรรณิ ปิ่นมณี (2555) แล้ว ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่ใช้สำหรับการแปลคำกริยาบางคำ เช่น expect, anticipate, deem, believe, say, claim, state, think ในโครงสร้างกรรมจากภาษาอังกฤษที่ไม่ระบุผู้กระทำ โดยแปลขึ้นต้นด้วยคำกริยาเหล่านี้ เช่น

ตัวอย่าง 1 Failure of corporate governance is claimed to affect shareholders' trust or even cause the collapse of organizations.

กล่าวกันว่า บริษัทที่ไร้ประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อ
ความไว้วางใจของผู้ถือหุ้น หรือแม้แต่ทำให้องค์กรล้มละลาย
ได้

ต้นฉบับกรรมวาจกภาษาอังกฤษอยู่ในรูป present simple
แต่แปลด้วยคำว่า “จะ” เพราะ “จะ” ในภาษาไทย ใช้ได้ทั้งในบริบทที่กล่าว
ถึงเหตุการณ์ในอนาคต และเงื่อนไขที่แสดงข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่เป็นไปได้

ตัวอย่าง 2 *The venture capital policies are anticipated to
be translated well in response to the financial
cycle nowadays.*
คาดการณ์ว่านโยบายธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะใช้ได้ดีกับวัฏจักร
การเงินในปัจจุบัน

ตัวอย่าง 3 *Deployed appropriately, artificial intelligence (aka
AI) is believed to generate advantages over
disadvantages.*
เชื่อกันว่าหากใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างเหมาะสม จะก่อ
ประโยชน์มากกว่าโทษ

“aka” เป็นตัวย่อของ “also known as” ในฉบับแปลคงตัวย่อ
ภาษาอังกฤษ (AI) ไว้ เนื่องจากเป็นคำที่กลุ่มผู้อ่านชาวไทยน่าจะคุ้นเคยกันดี

จากตัวอย่างการแปลประโยคกรรมวาจกจากภาษาอังกฤษเป็นภาษา
ไทยในบทนี้ จะเห็นว่าไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าจะต้องใช้วิธีการใด ไม่จำเพาะ
ว่าต้องใช้วิธีการนี้สำหรับโครงสร้างประโยคแบบนี้ในทุกโอกาส บางประโยค
อาจแปลได้หลายวิธี ผู้แปลต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจเอง โดยพิจารณา
ความเป็นธรรมชาติของภาษาไทยเป็นหลัก หรือหากวิธีเหล่านั้นต่างให้
รสภาษาไทยที่เป็นธรรมชาติเหมือนกัน ก็สุดแท้แต่ผู้แปลว่าจะพิสมัยรูปแบบ
ใดมากกว่ากัน ในบทถัดไปจะกล่าวถึงการแปลกาล ซึ่งเป็นลักษณะทาง
ไวยากรณ์ที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดในภาษาอังกฤษและภาษาไทย